

พฤติกรรมการเลือกพรรคก้าวไกลของผู้ที่มีสิทธิเลือกตั้งในจังหวัดปทุมธานี*

The progressive party selection behavior of voters in Pathum Thani Province

¹นิเวศน์ นิลวดี, สมบูรณ์ สุขสำราญ และสุดาภรณ์ กิจกุลนำชัย¹Nivet Nilawadee, Somboon Suksamran and Sudabhorn Khitkhulnamchai¹วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา¹College of Politics and Government, Suan Sunandha Rajabhat University¹Corresponding Author's E-mail: s65563825036@ssru.ac.th

บทคัดย่อ

พรรคก้าวไกลได้มีการใช้กลยุทธ์เป็นฐานคะแนนในการเลือกตั้งเลือกโดยเน้นเป้าหมายของการสื่อสารทางการเมืองซึ่งเป็นสิ่งที่ใกล้ตัว จึงอาจทำให้รู้สึกว่าการเมืองมีชีวิต สามารถวิพากษ์วิจารณ์ได้ โดยพรรคก้าวไกลมีการสื่อสารนโยบายของพรรคผ่านโซเชียลมีเดีย เพื่อแสดงจุดยืนอย่างหลากหลายทางสังคม ซึ่งมีสมาชิกพรรคหลายที่มีสถานะหลากหลายอาชีพทั้งยังเป็นบุคคลหน้าใหม่ในวงการเมือง รวมถึงคณะทำงานภายในพรรคที่ประกอบไปด้วยช่วงอายุที่หลากหลาย โดยการเลือกตั้ง 2566 พบว่า ‘TikTok’ เป็นแพลตฟอร์มที่มีการกล่าวถึงและการมีส่วนร่วมสูงสุดด้วยจำนวน 186,393,775 ครั้ง หรือคิดเป็น 63% ของโซเชียลมีเดียทั้งหมด ตามมาด้วย ‘Facebook’ และ ‘Twitter’ ในอันดับ 2 และ 3 ขณะที่ ‘Instagram’ และ ‘YouTube’ อยู่ในอันดับสุดท้าย ซึ่งทำให้ TikTok มีบทบาทสำคัญอย่างมากในการเป็นพื้นที่โปรโมทให้กับพรรคการเมืองทั้งด้านบวกและลบ ด้วยทั้งหมดที่กล่าวมานี้พฤติกรรมการเลือกพรรคก้าวไกลของผู้ที่มีสิทธิเลือกตั้งในจังหวัดปทุมธานีส่งผลต่อปัจจัยทางสื่อโซเชียล และกลยุทธ์ที่พรรคก้าวไกลได้นำมาใช้เพื่อทำให้เสียงบนโซเชียลที่มีต่อความนิยมขึ้นชอบในตัว ‘นายพิธา’ และ พรรคก้าวไกล ได้แปรเปลี่ยนเป็นคะแนนเสียงให้แก่พรรคก้าวไกลจนคว้าชัยชนะในการเลือกตั้ง

คำสำคัญ: พฤติกรรม; พรรคก้าวไกล; ผู้ที่มีสิทธิเลือกตั้ง

ABSTRACT

The Move Forward Party has used strategies to base votes in the election by emphasizing the goal of political communication, which is close to the heart. Therefore, it may make you feel that politics is alive. Can be criticized The Move Forward Party communicates party policies through social media. To express a variety of social positions There are many party members with various career statuses and are new faces in the political industry. Including a working group within the party consisting of a wide range of age groups By Election 2023, it was found that ‘TikTok’ was the platform with the highest mentions and engagement with 186,393,775 views, or 63% of all social media, followed by ‘Facebook’ and ‘Twitter’ in second place. And 3, while ‘Instagram’ and ‘YouTube’ were ranked last, which makes TikTok play a very important role in being a promotion space for political parties, both positive and negative. With all the above mentioned, the Move Forward Party selection behavior of voters in Pathum Thani province affects social media

* Received March 28, 2024; Revised May 11, 2025; Accepted June 14, 2025

factors. And the strategy that the Move Forward Party has used to make the noise on social media about the popularity of 'Mr.Pitha' and the Move Forward Party turn into votes for the Move Forward Party to win the election.

Keywords: Behavior; Move Forward Party; voters

บทนำ

ในอดีตประเทศไทยใช้ระบบการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์หรือแบบอำนาจสูงสุดอยู่ในมือของพระมหากษัตริย์ ทั้งนี้ในประวัติศาสตร์ของไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปสู่ระบบการปกครองแบบรัฐสภาในปี พ.ศ. 2475 หลังจากการปฏิวัติสยาม ที่นำโดยกลุ่มคนที่เรียกว่า "คณะราษฎร" ซึ่งเปลี่ยนรูปแบบการปกครองเป็นระบอบรัฐสภาและมีการแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีและมีการจัดตั้ง รัฐสภาขึ้น ตั้งแต่นั้นมาประเทศไทยจึงมีรัชกาลที่มีการปกครองที่ประกอบด้วยทั้งส่วนของพระมหากษัตริย์และระบบรัฐสภา หรือเรียกว่าระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เป็นการปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน

ในปัจจุบันประเทศไทยใช้การปกครองระบอบประชาธิปไตยยึดหลักการสำคัญ 6 ประการ คือ 1. หลักอำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน และการมีส่วนร่วมในการปกครองของประชาชน หมายความว่าอำนาจอสูงสุดในการปกครองประเทศเป็นของปวงชน การปกครองต้องเป็นของประชาชน และเพื่อประชาชน 2. หลักเสียงข้างมากแต่คุ้มครองเสียงข้างน้อย หมายความว่า การตัดสินใจนโยบายสำคัญ ยึดถือเสียงข้างมากของส่วนใหญ่เป็นหลัก แต่ทั้งนี้ก็เพื่อคุ้มครองสิทธิของเสียงข้างน้อย 3. หลักการปกครองโดยกฎหมาย หมายความว่าประชาชนทุกคนต้องอาศัยกฎหมายเป็นเครื่องมือในการคุ้มครอง โดยที่ทุกคนได้รับความยุติธรรมภายใต้กฎหมายเดียวกัน 4. หลักสิทธิและเสรีภาพ คือ ประชาชนได้รับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ 5. หลักความเท่าเทียมกัน ถือว่าประชาชนทุกคนมีความเท่าเทียมกันในทุกโอกาส ไม่เลือกปฏิบัติไม่แบ่งแยกเพศผิว ศาสนาชนชั้น เรียกว่าไม่ลำเอียงเลือกที่รักมักที่ชัง 6. หลักเหตุผล คือ การฟังเหตุผลของกันและกัน เคารพความคิดเห็นของผู้อื่น (นพพล แก้วประวัต, 2563)

ทั้งนี้การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในปัจจุบันเกิดจากกลุ่มคนรุ่นใหม่ให้ความสำคัญและตื่นตัวเป็นอย่างมากในการสื่อสารทางการเมือง ซึ่งเป็นผลมาจากการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารง่ายขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการเข้าถึงข่าวสารจากสื่อหลักหรือสื่อสังคมออนไลน์และประชาชนยังสามารถแสดงออก แลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้ในวงกว้าง ด้วยเทคโนโลยีและความก้าวหน้าทางการสื่อสารนี้คนรุ่นใหม่สามารถแสดงจุดยืนภายใต้ประชาธิปไตย ถือได้ว่าคนกลุ่มนี้เป็นพลังสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงการเมืองของประเทศทำให้เกิดกระแส New Voter ซึ่งเป็นความท้าทายการเมืองไทยแบบเดิม เพราะความคิดและทัศนคติทางการเมืองที่มีความแตกต่างไปจากคนรุ่นก่อน ทำให้พรรคการเมืองบางพรรคเลือกจะเปลี่ยนฐานการเมืองในอดีตเป็นกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่เป็น New Voter แทนเพราะคนเหล่านี้ ยังไม่มีความผูกพันทางการเมืองกับพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่ง จึงถือว่าเป็นพลังการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองไทยสามารถชิงความได้เปรียบต่อการเลือกตั้งได้เป็นอย่างมาก

ด้วยเหตุผลข้างต้นจึงทำให้ผู้สมัครพรรคก้าวไกลในจังหวัดปทุมธานี ทั้ง 7 เขต คว่าชัยชนะในการเลือกตั้งสมาชิกผู้แทนราษฎรได้ถึง 6 เขตเลือกตั้ง ซึ่งถือว่าเป็นการพลิกประวัติศาสตร์การเมือง หน้าใหม่ เขตเลือกตั้งที่พรรคก้าวไกลสามารถคว้าชัยชนะมาได้นั้นประกอบไปด้วย เขตเลือกตั้งที่ 1 นายสรวิทย์ ศุภณิตา เขตเลือกตั้งที่ 2 นายเจษฎา ดนตรีเสนาะ เขตเลือกตั้งที่ 3 นางสาวชลธิชา แจ่มเร็ว เขตเลือกตั้งที่ 4 นายสกล สุนทรวาณิชย์กิจ เขตเลือกตั้งที่ 6 นายเชตะวัน เตือประโคน และเขตเลือกตั้งที่ 7 นายประสิทธิ์ ปัทมผดุงศักดิ์ โดยพรรคก้าวไกลแพ้การเลือกตั้งแค่ 1 เขตในจังหวัดปทุมธานี คือ เขตเลือกตั้งที่ 5 ซึ่งเพื่อไทย สามารถคว้าชัย

ชนะไปได้ การเปลี่ยนแปลงการเมืองในครั้งนี้ถือได้ว่าเป็นการพลิกโฉมการเมืองไทยและในอนาคตข้างหน้าพรรคก้าวไกลถือเป็นพรรคการเมืองที่น่ากลัวอันดับ 1 ที่อาจจะสร้างประวัติศาสตร์ล้มพรรคเพื่อไทยและคว้าชัยชนะ 7 เขตเลือกตั้งมาครอง

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงพฤติกรรมการเลือกพรรคก้าวไกลของผู้ที่มีสิทธิเลือกตั้งในจังหวัดปทุมธานี เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการเสนอข้อมูลประชาสัมพันธ์เผยแพร่การออกไปใช้สิทธิลงคะแนนเลือกตั้งได้ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานต่อตัวแทนผู้สมัคร สามารถกำหนดนโยบายกระบวนการทำงานชัดเจนตรงจุดมุ่งหมายการนำไปสู่แนวทางปฏิบัติต่อไป

แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมเลือกตั้ง

ความหมายการเลือกตั้ง

หลักการสำคัญเพื่อให้เจ้าของอำนาจอธิปไตยทำการเลือกตัวแทนไปเป็นผู้แทน จึงเป็นการตัดสินใจที่จะนำมาซึ่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพื่อกำหนดนโยบายการบริหารประเทศจากการศึกษาโดยนักวิชาการกล่าวถึงการเลือกตั้งที่หลากหลาย ดังนี้

ราชบัณฑิตยสถาน (2554) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ซึ่งผู้วิจัยสรุปใจความได้ว่าการเลือกตั้งเป็นการเลือกบุคคล เพื่อไปดำรงตำแหน่งด้วยการลงคะแนนเสียงเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

เชาวนะ ไตรมาศ (2545) อ้างถึงใน (นุกูล ชื่นพัก และคณะ, 2561, หน้า 1743) ได้กล่าวเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ซึ่งผู้วิจัยสรุปใจความได้ว่า การเลือกตั้งเป็นการแข่งขันอำนาจเพื่อเข้าไปใช้อำนาจทางการเมืองโดยอาศัยกระบวนการการเลือกตั้งเครื่องมือเป็นหลักประกันในการแข่งขันอย่างสุจริต โดยหวังผลจากกระบวนการเลือกตั้งต่อคู่แข่ง โดยตั้งความหวังไว้ว่าจะปฏิบัติตามเจตนารมณ์กับความต้องการของประชาชน

กรมพล ท่องธรรมชาติและคณะ (2541) อ้างถึงใน (นุกูล ชื่นพัก และคณะ, 2561) ได้กล่าวเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ซึ่งผู้วิจัยสรุปใจความได้ว่า การเลือกตั้งคือการเลือกบุคคลหรือมากกว่า โดยจากบัญชีรายชื่อผู้เข้าสมัครรับเลือกตั้ง บัญชีหนึ่ง หรือบัญชีจำนวนหนึ่งจากหลายบัญชี เพื่อให้ไปกระทำการอันใดอันหนึ่งแทนตน

จากข้อความข้างต้นผู้วิจัยสามารถสรุปว่าการเลือกตั้งเป็นกิจกรรมทางการเมืองที่ประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมและใช้สิทธิของตนเอง เพื่อกัดเลือกผู้แทนหรือพรรคการเมืองผ่านความคิดอุดมการณ์ โดยฝากความไว้วางใจจากตัวแทนพรรคนั้นเข้าไปทำหน้าที่แทนเพื่อรักษาอธิปไตย และนำนโยบายมาบริหารประเทศที่ผ่านกระบวนการคัดเลือกจากของประชาชน

ความสำคัญการเลือกตั้ง

อำนาจสูงสุดมี 3 ส่วนคือ นิติบัญญัติ บริหาร และตุลาการ ที่เชื่อมโยงกันโดยผ่านการยอมรับจากประชาชน ถือเป็นการเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมจากเลือกตัวแทน เข้าไปเป็นฝ่ายนิติบัญญัติกับฝ่ายบริหารและความสำคัญ ที่เป็นไปตามประชาธิปไตยของชาติ

ความสำคัญในการค่านสิทธิขั้นพื้นฐานระบอบประชาธิปไตย จากบทบัญญัติข้อ 21(1) แห่งปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน (Universal Declaration of Human Right) ที่กล่าวจุดมุ่งหมายของประชาชนย่อมเป็นรากฐานแห่งอำนาจ ซึ่งกฎที่กล่าวมาแสดงถึงความประพฤติดุกต้องตามกำหนดกรอบเวลาผ่านรูปแบบวิธีลงคะแนนเสียงโดยถือหลัก 1 เสียง 1 คนยอมรับการกระทำหรือวิธีการอื่นใดที่รองรับว่าการเลือกตั้งต้องเป็นไปโดยเสรี จึงเป็นการดำเนินการสำคัญในความเป็นประชาธิปไตย มีแนวปฏิบัติซึ่งผู้วิจัยสามารถอธิบายได้ 6 ประการ ธีรธรรม ตู่ทองคำ (2545) อ้างถึงใน (จิวัฒน์ ศิริพานิชย์, 2562) ดังนี้

1. การแสดงออกถึงเจตจำนงและสิ่งที่คาดหวังของประชาชน เพื่อให้การกระทำใด ๆ ที่เกิดขึ้น ถือว่าชอบธรรมในระบบการเมือง

2. จัดตั้งทีมรัฐบาลเป็นสิ่งที่สามารถสร้างความมั่นคงด้วยวิธีการสันติ เพื่อป้องกันการอำนาจผูกขาด ซึ่งส่งผลในการตัดสินใจลงคะแนน เพื่อกำหนดรัฐบาลนั่นเอง

3. กลไกสำคัญเชื่อมโยงสถาบันการเมืองและประชาชน เพื่อสร้างความสัมพันธ์ของ (1) โครงสร้างส่วนบน คือรัฐสภาและรัฐบาลและ (2) โครงสร้างส่วนล่าง คือประชาชนมีส่วนร่วมเข้ามาเกี่ยวข้อง เพื่อร่วมแสดงความเห็น ทศนคติและการยอมรับสู่รัฐบาล อีกทั้งสิ่งที่รัฐบาลพึงควรปฏิบัติตามนโยบายที่ได้ประกาศไว้

4. ขั้นตอนกระบวนการบ่งบอกว่าประชาชนไทย เพื่อป้องกันเหตุการณ์ร้ายแรง เช่น การปฏิวัติและรัฐประหาร

5. ก่อให้เกิดระบบเป็นกลไกสำคัญทางสังคม เพื่อสร้างการแสดงออกร่วมกันในการแสดงความเป็นเจ้าของประเทศ อีกทั้งเป็นกิจกรรมประชาคมที่ต้องถือปฏิบัติ

6. การกล่อมเกลากิจการการเมือง (Political Socialization) จากกิจกรรมการเมืองอย่างหลากหลายที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการรณรงค์หาเสียง เพื่อสนับสนุนความสัมพันธ์ร่วมกัน

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้ง

ปัจจัยแบบผลักดันต่อการตัดสินใจ ประกอบด้วย 3 ด้าน ซึ่งผู้วิจัยสรุปใจความของ ธรรมนูญวรรณปลูก (2561) ได้ดังนี้

1. ด้านบุคคลสามารถเจาะจงพฤติกรรมลงคะแนนเสียง โดยเฉพาะปัจจัยทางเศรษฐกิจสังคม เพื่อเป็นแนวทางไปในด้านสถานภาพของผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียง

2. ด้านอิทธิพลที่มาจากเหตุผลต่อการลงคะแนน เป็นแนวทางทำให้ความสำคัญในตัวผู้สมัครหรือพรรคการเมือง เช่น นโยบาย

3. ด้านสถานการณ์ในช่วงเวลานั้น คืออิทธิพลต่อสถานการณ์ในช่วงที่เกี่ยวกับการดำเนินงานตามนโยบายของพรรค เป็นต้น

ดังนั้นในด้านพฤติกรรมลงคะแนนเสียงอยู่ที่รูปแบบการเลือกตั้ง และการที่รัฐบาลเข้าใจในพฤติกรรมจะช่วยให้เข้าใจแนวโน้ม และสามารถกำหนดสิ่งที่กำลังจะเกิดขึ้นได้ เพื่อใช้เป็นแนวทางการเลือกตั้งในอนาคต และยังสามารถแปรผันได้ตามสถานการณ์และบริบทที่เกี่ยวข้องซึ่งบางพฤติกรรมที่เป็นไปได้ที่อาจสังเกตเห็น ได้แก่

1. การตัดสินใจจากอารมณ์ บางครั้งผู้เลือกอาจลงคะแนนตามอารมณ์หรือความรู้สึกขณะลงคะแนนเสียง เช่น ลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครที่พึงพอใจมากกว่า

2. ตัดสินใจโดยผู้อื่น บางครั้งผู้เลือกอาจลงคะแนนตามชี้แจงจากบุคคลอื่น เช่น ลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครที่คนในครอบครัวหรือเพื่อนสนิทประทับใจ

3. การตัดสินใจจากการประเมินนโยบาย บางครั้งผู้เลือกอาจลงคะแนนตามนโยบายที่ผู้สมัครรับรองหรือนโยบายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ผู้เลือกสนใจ เช่น การลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครที่มีนโยบายเศรษฐกิจเพื่อสิ่งแวดล้อม

4. การตัดสินใจโดยการทดสอบสำรวจบางครั้งผู้เลือกอาจลงคะแนนตามผลการทดสอบสำรวจหรือข้อมูลทางสถิติเกี่ยวกับผู้สมัคร เช่น ลงคะแนนให้กับผู้สมัครที่มีผลสำรวจยอดเยี่ยมหรือมีโอกาสชนะมากกว่าผู้อื่น

5. การตัดสินใจโดยความเชื่อบางครั้งผู้เลือกอาจลงคะแนนตามความเชื่อส่วนบุคคลเช่น ลงคะแนนให้กับผู้สมัครที่สัมพันธ์กับค่านิยมหรือคตินิยามหรือคตินิยามประจำชาติของผู้เลือก

6. การตัดสินใจจากประสบการณ์ส่วนตัว บางครั้งผู้เลือกอาจลงคะแนนตามประสบการณ์ส่วนตัวที่ผ่านมา เช่น ลงคะแนนให้กับผู้สมัครที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งที่คล้ายคลึงกับตำแหน่งที่เลือกให้เขาหรือเศรษฐกิจที่เจริญรุ่งเรืองในช่วงเวลาที่ผู้เลือกสังเกตเห็น

พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

พฤติกรรมคือความรู้สึกละเอียดในการทำหน้าที่พลเมืองที่ดี เช่น การทำให้รัฐบาลมีความชอบธรรม นอกจากนั้นยังช่วยลดความคิดเห็นไม่ตรงกันทางการเมืองอีกด้วย การคัดเลือกตัวแทนเข้าไปบริหารแทนตนและเพื่อดำรงรักษาผลประโยชน์ของประชาชนสูงสุด

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (2560) ได้กล่าวถึงการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งว่า คือ การใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง ซึ่งผู้วิจัยสรุปใจความได้ว่าการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งเป็นการคัดสรรบุคคลที่เหมาะสมเข้ามาเป็นตัวแทนในการพัฒนาประเทศ ผ่านการลงคะแนนเสียงจากประชาชน เพื่อเลือกตัวแทนผู้สมัครคนใดหรือไม่เลือกลงคะแนนก็ได้ ตามมาตรา 85

แนวคิดด้านพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในทางรัฐศาสตร์ มีวิวัฒนาการจากนักวิชาการ 2 กลุ่ม คือนักสังคมวิทยา และนักรัฐศาสตร์ กลุ่มพฤติกรรมนิยมที่มีความสนใจด้านอิทธิพลของสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคม ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงของบุคคลเป็นอันดับแรก สถานภาพทางเศรษฐกิจสังคมดังกล่าวได้แสดงถึงทางการศึกษา อาชีพ กลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ รวมถึงแบบแผนการมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งภายหลังได้สนใจไปที่ปัจจัยด้านจิตวิทยาหรือความรู้สึกทางการเมือง เช่น ความสนใจต่อการเมืองหรือการขึ้นอยู่กับพรรคการเมืองบางพรรคกล่าวได้ว่าหากนำมากำหนดแนวทางในการศึกษาพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของไทยจะเป็นระบบ ซึ่งผู้วิจัยสามารถสรุปจาก ภาสวรรณ สิทธิกรณ์ (2564) ซึ่งได้กล่าวถึงไว้ดังนี้

1. ทฤษฎีปัจจัยตัวกำหนดว่าพฤติกรรมการลงคะแนนเสียง ถูกกำหนดโดยปัจจัยทางสังคมของบุคคลในระดับที่ขยายออกไปไกล และลดลงมาถึงช่วงที่มีการตัดสินใจที่สำคัญต่อพฤติกรรมในแนวคิดทางตัวแบบพลังทางสังคมของพอลลา ซาเฟลต์ “ทฤษฎีสุนาม” ของนักจิตวิทยา เคิร์ท เลวิน กล่าวว่า ทฤษฎีนี้เป็น การเสนอเงื่อนไขที่กำหนดรูปแบบของพฤติกรรมที่ไม่ได้มุ่งไปในข้อสรุปเชิงนิรนัย (Deductive Generalization) หรือการทำนายพฤติกรรมอนาคต

2. ทฤษฎีความสำนึกเชิงเหตุผลที่เน้นในการกระทำต่อความสำนึกของตัวแทนผู้สมัคร ที่มีผลกับนโยบายของพรรค และสภาพดังกล่าวเกือบเหมือนกับความคิดเชิงเหตุผล (Rational Framework) ของผู้ไปใช้สิทธิออกเสียง ดังเช่น กับ การตัดสินใจของผู้บริโภคทางเศรษฐศาสตร์ ได้แก่ Economic Theory of Democracy ของ Downs และของ Key ในเรื่อง The Responsibility Electorate

3. ทฤษฎีระบบที่ศึกษาปัจจัยทำให้เกิดสมดุลในการเลือกตั้ง คือการตรวจสอบถึงปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดความสำนึกเชิงเหตุผลที่เกิดขึ้นจากปัจจัยในช่วงสั้น ๆ การใช้ทฤษฎีดังกล่าวจะมีลักษณะเป็นตัวแทนเชิงการทำนาย (Predictive Model)

4. ทฤษฎีเกี่ยวกับผู้อุปถัมภ์และผู้รับอุปถัมภ์ (Patron-Client) อธิบายว่าความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลสองฝ่าย ซึ่งช่วยเหลือกันและกันเป็นความสัมพันธ์ที่เท่าเทียมกัน กล่าวคือ ผู้อุปถัมภ์อยู่ในฐานะที่สูงกว่าและผู้รับอุปถัมภ์อยู่ในฐานะต่ำกว่าในความสัมพันธ์ของทั้งสองฝ่ายโดยความสัมพันธ์แบบนี้อยู่บนพื้นฐานความสัมพันธ์ส่วนตัวเป็นหลัก ซึ่งแต่ละฝ่ายจะมีอิสระในการกำหนดบุคคลด้วย ซึ่งความสัมพันธ์รูปแบบนี้จะสิ้นสุดเวลาใดก็ได้หากมีการตอบแทน อีกทั้งผู้อุปถัมภ์หรือผู้รับอุปถัมภ์คนใหม่ สามารถเลือกผู้ที่ให้ผลประโยชน์แก่ตนได้เช่นกันซึ่งมักจะเชื่อมโยงกับผู้มีหน้าที่ในทางการเมือง เช่น หัวคะแนนเพื่อหวังผลทางการเมืองในอนาคต

วิวัฒนาการของระบบการเลือกตั้งอดีตถึงปัจจุบัน

การปฏิรูปการเมืองมีการจัดทำรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ที่ได้รับการขนานนามว่าเป็นรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน ภายใต้รัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้บัญญัติเปลี่ยนแปลงระบบการเลือกตั้งจากเดิมที่เป็นระบบการเลือกตั้งแบบเสียงข้างมากธรรมดาเพียงอย่างเดียวมาเป็นการเลือกตั้งระบบผสม อันเป็นการผสมผสานระหว่างระบบการเลือกตั้งแบบเสียงข้างมากกับการเลือกตั้งระบบสัดส่วนแบบบัญชีรายชื่อ (Mixed-Member Majoritarian System: MMM) โดยใช้เขตประเทศเป็นเขตเลือกตั้งหลังการรัฐประหาร พ.ศ. 2549 ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ซึ่งในส่วนของระบบการเลือกตั้งยังคงเป็นการใช้ระบบผสมแบบคู่ขนานดังเดิม แม้จะมีการเปลี่ยนแปลงบางประการ เช่น การแบ่งเขตเลือกตั้งที่กลับไปใช้การแบ่งเขตเลือกตั้งแบบรวมเขตเลือกตั้งไม่เกินสามคน การใช้เขตเลือกตั้งในการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อจากเดิมใช้ประเทศเป็นเขตเลือกตั้งเป็นการแบ่งออกเป็น 8 เขตเลือกตั้ง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้กำหนดให้การเลือกตั้งสมาชิกผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาดำเนินไปตามเงื่อนไข ดังนี้

1. การเลือกตั้งสมาชิกผู้แทนราษฎร ซึ่งแยกได้ 2 กรณี

1.1 เขตเลือกตั้งเดียวแต่มีผู้แทนได้หลายคนเรียก โดยทั่วไปว่าแบ่งเขต เรียงเบอร์ซึ่งแต่ละเขตเลือกตั้งจะมีได้เขตละไม่เกิน 3 คน โดยผู้สมัครที่ได้คะแนนเสียงสูงสุด และเรียงลำดับลงมาตามที่ได้แต่ละเขตจะมีผู้แทนได้ โดยประชาชนในแต่ละเขตเลือกตั้ง สามารถลงคะแนนได้ตามจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่มีเขตในเขตเลือกตั้งภูมิลำเนาอยู่ทั้งนี้ประชาชนในเขตเลือกตั้งมีสิทธิจะเลือกผู้สมัครหมายเลขใดก็ได้จะลงคะแนนให้ผู้สมัครผู้แทนราษฎรพรรคเดียวกันทั้งหมดหรือต่างพรรคกัน ก็ได้ทั้งสิ้น 400 คน ระบบบัญชีรายชื่อ หรือระบบสัดส่วนโดยกำหนดเป็นเขตใหญ่ๆ ประชาชนมีสิทธิลงคะแนน ในแต่ละเขตเลือกตั้งบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองหนึ่ง เพียงพรรคเดียวเท่านั้น

1.2 สมาชิกผู้แทนราษฎร ประเภทสัดส่วนในแต่ละเขตเลือกตั้งมีจำนวนสมาชิกผู้แทนราษฎรได้เขตละ 10 คน ดังนี้ รวมกันทั้งประเทศ สมาชิกผู้แทนราษฎรประเภทนี้ทั้งหมด 80 คน จากระบบการเลือกตั้งสมาชิกผู้แทนราษฎรและวุฒิสภาของประเทศไทยในปัจจุบันสามารถสรุปได้ว่าการเลือกตั้งสมาชิกผู้แทนราษฎรแยกได้ 2 กรณีคือกรณีแรกเขตเลือกตั้งเดียวแต่มีผู้แทนได้หลายคนแต่ละเขตเลือกตั้งจะมีได้เขตละไม่เกิน 3 คน และกรณีที่สองระบบบัญชีรายชื่อผู้วิจัยจะนำเอาแนวคิดข้างต้นเป็นพื้นฐานในการทำความเข้าใจระบบการเลือกตั้งที่เกิดขึ้น ในประเทศไทย ซึ่งการเลือกตั้งต้องเป็นไปตามกรอบของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ที่กำหนดไว้

โดยการเลือกตั้งในรัฐธรรมนูญ 2560 เป็นการเลือกตั้งแบบจัดสรรปันส่วนผสม (Mixed Member Apportionment) หรือระบบ MMA หรือ บัตรใบเดียว ซึ่งกำหนด ส.ส. ไว้ทั้งหมด 500 คน แบ่งเป็น ส.ส. 2 ประเภท ได้แก่ ส.ส. แบบแบ่งเขต 400 คน และ ส.ส. แบบบัญชีรายชื่อ 100 คน กำหนดบัตรเลือกตั้งหนึ่งใบ เพื่อลงคะแนนเลือก ส.ส. แบบแบ่งเขตเพียงอย่างเดียว ผู้สมัครที่ได้รับคะแนน มากที่สุด ในเขตนั่นจะเป็น ส.ส. ซึ่งทุกคะแนนเสียงที่มีของ ส.ส. แต่ละพรรคจะถูกนำมาคำนวณที่นั่งในสภาที่จะต้องนำจำนวน ส.ส. ของพรรคไปลบกับจำนวน ส.ส. แบบแบ่งเขต จะได้จำนวน ส.ส. แบบบัญชีรายชื่อของพรรคนั้น โดยระบบดังกล่าวมีข้อดีข้อเสีย ดังนี้

ข้อดีของระบบเลือกตั้งแบบจัดสรรปันส่วนผสม

1. พรรคใหม่และพรรคขนาดกลางที่เงินทุนพอที่จะส่งตัวแทนลงชิงชัยได้มากขึ้น มีโอกาสได้ ส.ส. แบบบัญชีรายชื่อ

2. พรรคเล็กและขนาดกลาง เพิ่ม โอกาสได้จำนวน ส.ส. ในสภามากขึ้นอีกทั้งได้ต่อรองอำนาจมาก สามารถชี้ขาดการจัดตั้งรัฐบาล

3. คะแนนเสียงทุกคะแนนที่ได้รับการพิจารณาจะไม่สูญเปล่าและทำให้สัดส่วนที่นั่งกับคะแนนใกล้เคียงกัน

4. ลดอำนาจอิทธิพลของพรรคใหญ่ทำให้ไม่มีพรรคใดคุมที่นั่งสภาได้

ข้อเสียของระบบเลือกตั้งแบบจัดสรรปันส่วนผสม

1. บัตรหนึ่งใบไม่ได้แสดงถึงเจตนาความมุ่งหมาย เนื่องจากการจัดสรรจากตัวแทนเขต ซึ่งเลือกจากแนวคิด และนโยบายของพรรค

2. เพิ่มภาระแก่พรรคขนาดเล็ก และพรรคหน้าใหม่ที่มีทุนไม่มากทำให้ไม่มีโอกาสได้ ส.ส.

3. พรรคมีความคิดเห็นไม่ตรงกัน เช่น พรรคใหญ่ ไม่มีตัวแทนอยากลงชิงชัย ส.ส. บัญชีรายชื่อ ด้วยเหตุจะทำให้ไม่ได้เป็น ส.ส. พรรคการเมืองขนาดเล็กก็ไม่อยากลงแบบแบ่งเขต เพื่อเป็นการเพิ่มคะแนนเสียงให้กับ ส.ส. แบบบัญชีรายชื่อ

4. ไม่สามารถจัดตั้งรัฐบาลแบบเสถียรภาพได้ เนื่องจากพรรคไม่ได้เสียงเลือกตั้งที่มากพอ

5. ระบบเลือกตั้งเกิดความสับสนกับประชาชน

บทสรุป

พรรคก้าวไกลได้มีการใช้กลยุทธ์เป็นฐานคะแนนในการเลือกตั้งเลือกโดยเน้นเป้าหมายของการสื่อสารทางการเมืองซึ่งเป็นสิ่งที่ใกล้ตัว จึงอาจทำให้รู้สึกว่าการเมืองมีชีวิต สามารถวิพากษ์วิจารณ์ได้ โดยพรรคก้าวไกลมีการสื่อสารนโยบายของพรรคผ่านโซเชียลมีเดีย เพื่อแสดงจุดยืนอย่างหลากหลายทางสังคม ซึ่งมีสมาชิกพรรคหลายที่มีสถานะหลากหลายอาชีพทั้งยังเป็นบุคคลหน้าใหม่ในวงการเมือง รวมถึงคณะทำงานภายในพรรคที่ประกอบไปด้วยช่วงอายุที่หลากหลาย โดยการเลือกตั้ง 2566 พบว่า ‘TikTok’ เป็นแพลตฟอร์มที่มีการกล่าวถึงและการมีส่วนร่วมสูงสุดด้วยจำนวน 186,393,775 ครั้ง หรือคิดเป็น 63% ของโซเชียลมีเดียทั้งหมด ตามมาด้วย ‘Facebook’ และ ‘Twitter’ ในอันดับ 2 และ 3 ขณะที่ ‘Instagram’ และ ‘YouTube’ อยู่ในอันดับสุดท้าย ซึ่งทำให้ TikTok มีบทบาทสำคัญอย่างมากในการเป็นพื้นที่โปรโมทให้กับพรรคการเมืองทั้งด้านบวกและลบ ด้วยทั้งหมดที่กล่าวมานี้พฤติกรรมพรรคก้าวไกลของผู้ที่มีสิทธิเลือกตั้งในจังหวัดปทุมธานีส่งผลต่อปัจจัยทางสื่อโซเชียล และกลยุทธ์ที่พรรคก้าวไกลได้นำมาใช้เพื่อทำให้เสียงบนโซเชียลที่มีต่อความนิยมขึ้นชอบในตัว ‘นายพิธา’ และ พรรคก้าวไกล ได้แปรเปลี่ยนเป็นคะแนนเสียงให้แก่พรรคก้าวไกลจนคว้าชัยชนะในการเลือกตั้ง

ทั้งนี้จึงทำให้ผู้สมัครพรรคก้าวไกลในจังหวัดปทุมธานี ทั้ง 7 เขต คว้าชัยชนะในการเลือกตั้งสมาชิกผู้แทนราษฎรได้ถึง 6 เขตเลือกตั้ง ซึ่งถือว่าเป็นการพลิกประวัติศาสตร์การเมือง หน้าใหม่ เขตการเลือกตั้งที่พรรคก้าวไกลสามารถคว้าชัยชนะมาได้นั้นประกอบไปด้วย เขตเลือกตั้งที่ 1 นายสรวิทย์ ศุภปณิตา เขตเลือกตั้งที่ 2 นายเจษฎา ดนตรีเสนาะ เขตเลือกตั้งที่ 3 นางสาวชลธิชา แจ่มเร็ว เขตเลือกตั้งที่ 4 นายสกล สุนทรวาณิชย์กิจ เขตเลือกตั้งที่ 6 นายเชตวัน เตือประโคน และเขตเลือกตั้งที่ 7 นายประสิทธิ์ ปัทมผดุงศักดิ์ โดยพรรคก้าวไกลแพ้การเลือกตั้งแค่ 1 เขตในจังหวัดปทุมธานี คือ เขตเลือกตั้งที่ 5 ซึ่งเพื่อไทย สามารถคว้าชัยชนะไปได้ การเปลี่ยนแปลงการเมืองในครั้งนี้ถือได้ว่าเป็นการพลิกโฉมการเมืองไทยและในอนาคตข้างหน้าพรรคก้าวไกลถือเป็นพรรคการเมืองที่น่ากลัวอันดับ 1 ที่อาจจะสร้างประวัติศาสตร์ล้มพรรคเพื่อไทยและคว้าชัยชนะ 7 เขตเลือกตั้งมาครอง

ทั้งหมดนี้จึงสามารถสรุปได้ว่า พฤติกรรมการเลือกพรรคก้าวไกลของผู้ที่มีสิทธิเลือกตั้งในจังหวัดปทุมธานี คือ การเข้าถึงข่าวสารจากสื่อหลักหรือสื่อสังคมออนไลน์และประชาชนยังสามารถแสดงออกแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้ในวงกว้าง ด้วยเทคโนโลยีและความก้าวหน้าทางการสื่อสารที่ประชาชนสามารถแสดงจุดยืนภายใต้ประชาธิปไตย จึงถือได้ว่าคนกลุ่มนี้เป็นพลังสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงการเมืองของประเทศทำให้เกิดกระแส New Voter ซึ่งเป็นความท้าทายการเมืองไทยแบบเดิม เพราะความคิดและทัศนคติทางการเมืองที่มีความแตกต่างไป ทำให้พรรคการเมืองบางพรรคเลือกจะเปลี่ยนฐานการเมืองในอดีตเป็นกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่เป็น New Voter แทนเพราะคนเหล่านี้ ยังไม่มีความผูกพันทางการเมืองกับพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่ง จึงถือว่าจะเป็น พลังการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองไทยสามารถชิงความได้เปรียบต่อการเลือกตั้งได้เป็นอย่างมาก

บรรณานุกรม

- กรมพล ทอจธรรมชาติ และคณะ. (2541). *การก่อตั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งประเทศไทย : ศึกษาเปรียบเทียบกรณีของอินเดียและฟิลิปปินส์เพื่อเป็นแนวทางสำหรับประเทศไทย*. โครงการวิจัยจุฬาลงกรณ์ประเพณีทุนอุดหนุนการวิจัยจากสภาการวิจัยแห่งชาติประจำปี งบประมาณ 2541 กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิรวัดน์ ศิริพานิชย์ และคณะ. (2561). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ทรงอิทธิพลต่อการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง. *วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*. 5(1), 311-322.
- เชาวนะ ไตรมาศ. (2545). *การใช้กลไกรัฐธรรมนูญสำหรับประชาชน*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันนโยบายศึกษา.
- ธมลวรรณ วรรณปลูก. (2561). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกเทศมนตรี: ศึกษากรณีเทศบาลเมืองเขลางค์นคร อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง. (การค้นคว้าอิสระหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต) สาขาวิชาสื่อสารการเมือง วิทยาลัยสื่อสารการเมือง: มหาวิทยาลัยเกริก.
- ธโรธร ตูทองคำ. (2545). *กระบวนการเลือกตั้ง*. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นพพล แก้วประวัต. (2563). *ทัศนคติของประชาชนชาวสมุทรปราการที่มีต่อพรรคก้าวไกล : ศึกษาในห้วงเวลาปี พ.ศ. 2563*. (การค้นคว้าอิสระหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต) สาขาสื่อสารการเมือง: มหาวิทยาลัยเกริก.
- นุกูล ชื่นพัก และคณะ. (2561). พฤติกรรมของผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีต่อการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตยในตำบลเขาพระอำเภอรัตนบุรีจังหวัดสงขลาขนาดใหญ่. ใน *การประชุมมหาดใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติครั้งที่ 9* (หน้า 1741-1752). มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ภาสวรรณ สิทธิกรณ์. (2564). *พฤติกรรมการใช้สิทธิเลือกตั้งซ่อม สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2562 ในจังหวัดขอนแก่น เขตเลือกตั้งที่ 7*. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต) บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. (2560, 6 เมษายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 134 ตอนที่ 40 หน้า 22.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). *การเลือกตั้ง*. สืบค้น 28 มิถุนายน 2566, จาก <https://dictionary.orst.go.th/>.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์.